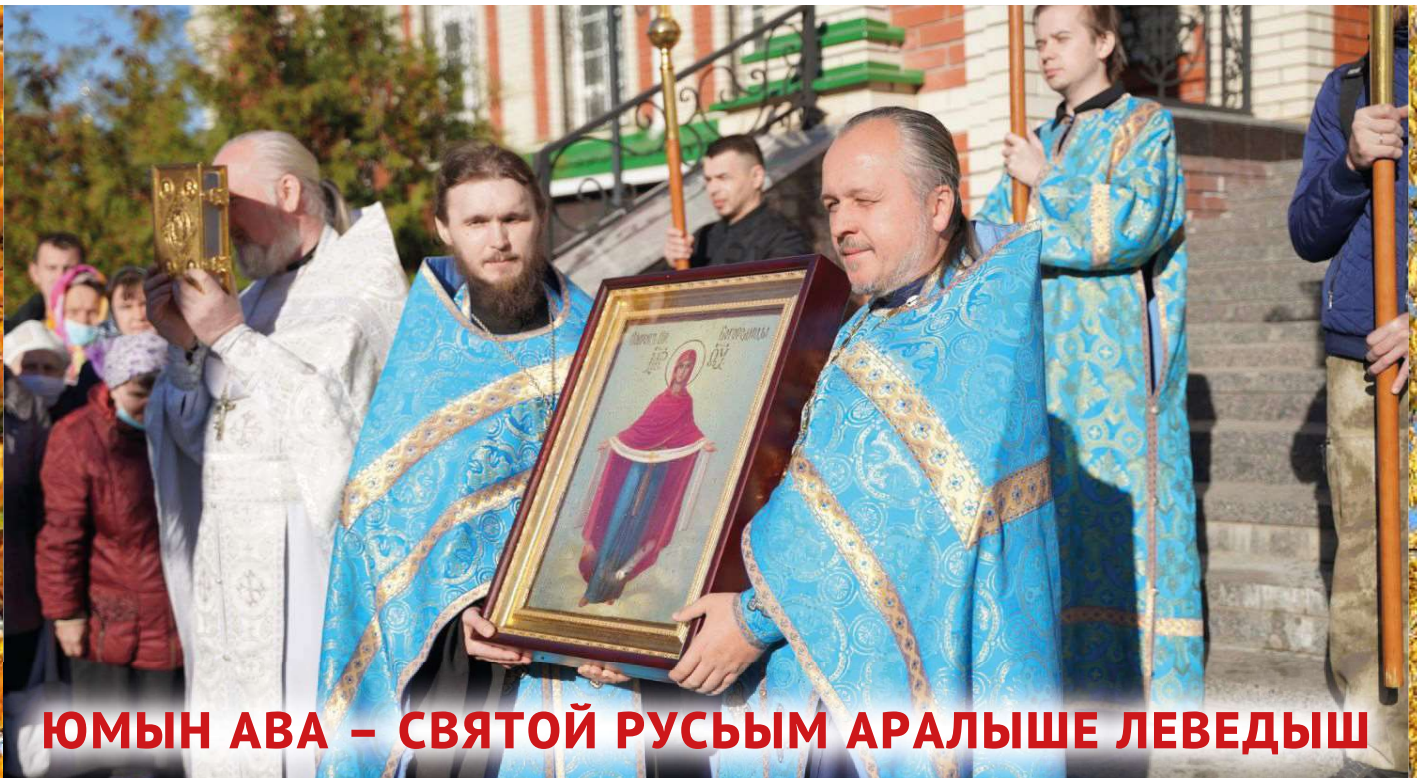

ШҮМ-ЧОН ЦЗОЛЫК

МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ЖУРНАЛ 10-шо (124) №, 2023 ий октябрь

Йошкар-Оласе да Марий Элысе Высокопреосвященнейший митрополит Иоаннын благословитлымыже почеш

ЮМЫН АВА – СВЯТОЙ РУСЬЫМ АРАЛЫШЕ ЛЕВЕДЫШ

Руш Православный Черке 14 октябрыште Юмылан ўшаныше-влакын ик эн пагалыме да чот йоратыме пайремжым – Юмым Шочыктышо да Эреак Ёдыр улшо Мариян, мемнан Эн святой Владычицын Леведмыжым – пайремла.

Тиде кугу кече нерген Йошкар-Олан да Марий Элын митрополитше Иоанн тыге ойла: «Таче уло калык Яндар Ёдыр деке йоратен толеш да кумыл тодылт сөрвала: Мемнан куанна, йывырте, кугун пагалыме Шке омофорет дене чыла осал деч мемнам левед! Юмым Шочыктышо Эн святой Ёдырын омофоржо Святой Русь ўмбалне шарыме, Юмын Эн яндар Аваже Шке шочшыжо-влакым кызыт мартеат левед арала. Тудын ятыр гана кончымыжо ырыктарышын сылне да чудым ыштыше юмогалаште ончыкталт кодын, Святой Русьышто нуным шотлен от пытаре: Казанский, Владимирский, Смоленский, Тихвинский... Юмын Эн святой Аважын порылыкым шарыше иконылаже кажне храмыште да кажне суртышто улыт, вет Тудо мемнам ни гунамат коден каен огыл, да чот ўшанена – кызытсе неле да пудыранчык жапыштат ок кодо.

Православный веранам пытараш шонен, кызыт мемнан Святой Русь ваштареш диаволын вийже чот тарванен. Нунылан Христосын вераже –

мемнан элым пентгыдемдыше чын ўшанымашна – осалым шарашышт пешак мешая. Вет мемнан верана Господын апостол-шамыч гоч каласен кодымо кўштымаш-влакым арала, Тўнямбал да поместный собор-влакын пентгыдемдыме закон-шамычым шуктен шога. Кеч диавол уло тўням сенген да чын вера деч коранше, Христосын кўштымашыжым шуктыдымо ушдымо ег-шамыч дене вуйлата, мемнан Православный верана тудын йолжым шўртныкта. А теве Касвел элаште диаволын мыскылтыш законжо-шамычым пентгыдемдат, «содом ден гоморра» тўня мучко шарла. Айдеме тукымын орадыш кайымыжым ик вера гына – Христосын православный вераже – тўжваке луктеш, вет диавол шке тарзыж-влак гоч мемнан святой ўшанымашнам, Господь Иисус Христослан ўшанле улшо шочшынам пытарынеже. Юмым Шочыктышо Мариям тиде кечылаште ме чот сөрвалена, Шочмо элнам чыла осал деч авыраш йодына. Сулыкшо верч ыкынымо дене Святой Русь шкенжым эрыктыже. Шочшына да Христосын святой вераже верч шогышовоин-влак верч чот кумалына, нунын илышыштым арален кодаш Эн святой Ёдырым йодына. А мемнам Тудо кугезына-влак семын Юмым жаплен, поро койыш-шоктышым кучен, святой-влак гай илаш туныктыжо».

ЖАПДАМ ЧЫН КУЧЫЛТСА

Йошкар-Оласе медицине колледжын студентше ден туныктышыжо-влак 18 сентябрьым шўм вургыж вученыт. Ты кечын нунын деке Йошкар-Олан да Марий Элын митрополитше Иоанн миен да колледж ончылно тунемме ий тўналмылан пўлеклалтше молебеным эртарен.

Тудлан колледж дене пенгыде кылым кучышо иерей Димитрий Дьяков, Йошкар-Ола епархийын самырык-влак дене пашам ыштыше пўлкажым вуйлатыше Никита Иванов да моло священник-влак полшеныт. Мурым Надежда Поздееван вуйлатыме «Благовест» хорын изирак тўшкаже мурен.

Молебен деч вара вашлиймаш колледжын актывый залыштыже шуйнен. Тыште митрополит Иоанн медицине профессор да архиепископ святитель Лукан илыш корныж дене лишкырак палымым ыштен. Калыклан служитлыме да Юмылан ўшанле улмо корныштышт святитель Лука дечын примерым налаш да тудлан кумал илаш тыланен.

– Святитель Лука тыланда уш-акылдам пойдараш полшыжо, Юмо деч лўдын илаш туныктыжо да тыге йонгылыш корныш тошкалме деч аралыже, – ойлен митрополит. – Самырык вийдам, ушдам кўлеш-оккўллан кучылтмо олмеш шинчымашым погымашке виктарыза. Шке шижмашдам кучен моштыза, шкем гына йўратымым да ўрканымашым коранден, жапдам чын кучылташ тунемза. Кажне кечыдам молитвам лудмо гыч тўгалын, кажне татшым аныклыза да аклыза. Шарныза: Господь тугай еглан шонымашкыже шуаш полша, кў шкеж деч пенгыдын йодеш, а моло деке поро кумыл дене лишемеш.

Митрополитын туныктен ойлымо мутшо студент-влакын ушешышт кужу жаплан шындаралт кодеш. А шарнен илашышт нунылан святитель Лука Крымскийын, эмлызе Пантелеимонын, акым налде эмлыше-влак Косма ден Дамианын изи юмонгаштым кучыктеныт.

ШҮМ ЙОДМО ПОЧЕШ

19 сентябрьште Йошкар-Олан да Марий Элын митрополийыштыже эше ик документ пенгыдемдалтын. Высокопреосвященнейший митрополит Иоанн ден республикысе тазалыкым аралыме министр Марина Панькова коннежын пырля пашам ыштымышт шотышто соглашениеш кидпалыштым пыштеныт.

Тиддеч ончыч епархиальный управленийын храмыштыже поро пашам тўнгалашлан лўмын молебеным служитленыт.

Митрополит каласен:

– Тазалыкым аралыме министерстве дене ме 30 ий пырля пашам ыштена. Ончыкыжымат кўлеш да огыл, а шўм йодмо почеш тыршашна мыланна Юмо полшыжо. Тыршымына шкенан чонланат, моло-влакланат кугу саскам пуыжо. Господьын кўштымашыжым шуктен, лишыл ег-влаклан служитлыме дечын кугу йўратымашыже укеат.

– Юмын полшымыж дене ме соглашенийнам эшеат кумданденна, – ойлен министр Марина Викторовна. – Митрополий айдемын тазалыкше верч гына огыл, а ончыкылыкна верчат эреак азаплана, сандене ме соглашенийыш азам кудалтыме йодышлан пўлеклалтше положенийым ешаренна. Йошкар-Оласе йоча эмлымверын кудывечешыже храмым чогышашлан чыла медучреждений шке йўкшым пуэн. Эмлымверыште эмлалтше йоча-влакын ача-аваштат тидым ышташ пеш йодыт. Полшымыланды тыланды кугу таум ойлена.

Соглашенийыште митрополий ден министерствын обществе ончылно тазалыкым аралыме дене кылдалтше йодыш-влаклан вашмутым пырля кычалмышт нерген ойлалтеш. Тиде документ дене келшышын священнослужитель да поро кумылым ончыктышо ака-шўжар-влак медорганизацийлаште эмлалтше ег-влаклан духовный, социальный, благотворительный полшышым утларак пуаш тўнгалыт. Тыгак медпашаен-влак дене просветительский пашам нангаш палемдыме.

ТУНЫКТЫШЫН ТЎНЯМБАЛ КЕЧЫЖ ДЕНЕ!

5 октябрьште Россияште веле огыл, уло тўнямбалне туныктышо-влак профессиональный пайремыштым палемдат.

Арамлан огыл икымше туныктышым кокымшо ава дене тангастарат. Нуно чынжымак ава семынак шке тунемшышт-влак верчын тургыжланат. Рома эргымын икымше туныктышыжо, Татьяна Ильинична Иванова, нерген шуко каласкалалт лиеш. Йоча-влакым икымше классыш пога да нуным, кугурак классыш шуктымешкыже, шкенжын ўдыржў але эргыже семынак кушта, койыш-шоктышыштым тапта, ончыкылык илышлан ямдыла. Кажне ньоган шўм-чонышкыже посна корным муэш. Тудын классыштыже икшыве йўршеш вашталтеш, тунемаш кумылангеш, чолгарак лиеш. Ромамытын классыжат школышто могай мероприятий эртаралтеш – чылашкыжат класс вуйлатышыж дене пырля ушна.

Татьяна Ильинична тыгак Ёшнур черке пеленысе хорышто мура. Рушарня школышто туныкта. Йоча-влак дене тўрлў инсценировкым ямдыла, нунын артист мастарлыкыштым виянда. Тыгак тўрлў темылан занятийым эрара. Кажне занятиежым туге моштен чога – йоча урокышто улмыжым огешат шиж, тудлан ешыште ава да моло икшыве коклаште мутланен шинчымыжла веле чучеш. Сандене туныктышын мом ойлымыжым ўдыр-рвезе-влак чылажымат ушышкышт пыштат.

Эргымак Рушарня школыш кумылын кая. Тыште йолташыже-влак шукемыныт. Рушарня школыш кошташ тўнгалмыж деч вара тудын тўняумылымашыже йўршеш вашталтын, йырым-йырысе моторлыкым шекланаш тўнгалын. «Юмын пуымо чынлан энгертен илет гын веле ўмыретым куанлын эртарет», – манеш кызыт эргым. Тиде чылажат Татьяна Ильиничнан тыршымыж дене.

Ача-ава-влак лўм дене мый Татьяна Ильинична Ивановам да чыла туныктышым пайремышт дене шокшын саламлем, туныктымо пашаштым куштылгын нангаш, кугу лектышаным ышташ нунылан Юмо полшен шогыжо.

Татьяна ГРЕБНЕВА,
Советский район, Ёшнур

ЮМЫН АВАН ШОЧМО КЕЧЫЖЕ

«Шочмо кече – пиал кече», – маныт калыкыште. Тиде кечын Юмо айдемылан илышым пуэн. Садлан кажне ег шкенжын але родо-тукумжын Шочмо кечыжым куанен вуча. Вет тиде пайрем – ик эн пиалан тат, тунам чылан погынен, пайрем озам саламлат, пöлекым пуат.

Календарыште эше ик Шочмо кече, Господьнан Аважын Шочмо кечыже, уло. Тудо түрлө вере илыше да Юмылан ўшаныше калыкым ушен шога. Ты кечын черкыш вашкена, пайрем службышто Юмын Авалан вуйым савен, тауштым мутым каласен, ешлан, йоча-шамычлан пиалым сөрвален йодына.

Йоча-шамычат öрдыжеш огыт код. Нунат шке семьинышт Юмын Аван Шочмо кечыжлан пöлекым ыштат. Теве 21 сентябрьште Юлсер кундем Сотнур школышто 4-ше классыш коштшо йоча-влак тўналтыш класслаште тунемше-влаклан изи пайремым эртарышт. Инсценировка гоч пайремын историйже дене палдарышт, мурым, почеламут-шамычым йонгалтарышт. Саламлаш Сотнур селасе Святой Троице лўмеш черкын настоятельже иерей Игорь (Сапаев) ача да Рушарня школын туныктышыжо О.Е. Миловидова тольыч. Нуно йоча-влаклан кугурак-шамычым,

ача-авам колышташ туныктен каласышт, Юмын кўштымашыже-влакым ушештарышт.

Эрлашын тыгаяк пайрем пошкудо Кугу Корамас школышто лие. Тудым эртараш Н.Н. Яковлева ден С.М. Владимирован вуйлатымышт почеш 6-шо классыш коштшо ўдыр-рвезе-влак полшышт. Игорь ача ден вашлиймашке йоча-шамыч веле огыл, школышто пашам ыштыше кугыенжат миеныт. «Тыгай вашлиймаш мыланна пеш пайдале, а йоча-влакын изи чонешышт тудо поро кышам кода», – тауштен палемдыш школ директор В.А. Микакова.

Алевтина ЧЕРНОВА

ТУНЕММЕ ИЙЛАН СУАПЛЕ ТЎНГАЛТЫШ

Юмын Авалан Шочмо кечыже водын Памар школын 4-ше классыште тунемшыже-влак дене селасе Святой Троице лўмеш черкыш мийышна.

Черке ончылно мемнам настоятельже иерей Сергей вашлие. Эн ончыч тудо кузе чын ыреслалташ туныктыш, вара сортам пуэдыш. Храм көргыш пурymeке, ме ойлымыж семьинак ыштышна, юмога-влакым ончен коштна, сортам чўктышна. Вара Сергей ача мемнам алтарь ончылно Юмын Аван иконыжо воктене чумыргаш йодо. 21 сентябрьште Эн Святой Юмын Аван Шочмо кечыже лўмеш палемдалтше пайрем нерген каласкалыш. «Черке идалыкыште Юмын Аван Шочмыжо латкок кугу пайрем гыч икымшыже. Йоча-влакынат занятийышт сентябрь тылзынак тўналеш. Сандене, школышто шинчымашым

погаш, уш акылым порылыкеш шуараш Юмын Аваж деч полышым йодаш келша», – мане. Юмын Аван илыш корныж дене палымым ыштыш.

Йоча-влак Сергей ачам пеш тўткын колыштыч. Классыш пöртылмек, кажныже альбом кагазеш Юмын Авам сўретлыш.

Ирина ПЕТРОВА, Юлсер кундем

ТҮНЯШТЕ ЧЫЛАЖАТ ВАШ КЫЛДАЛТЫН

Түняумылымашемым вашталтыше ты событий 2001 ийыште лийын. Илышыште шуко ужынам гынат, тиде историй чылаж дечат ойыртегалтеш. Тудо мыланем Чернобыльысе трагедий, Черке историй да уло түня коклаште пенгыде духовный кыл улмым ончыктен. 1986 ий 25-26 апрель йўдым Припять энгер воктене колым кучышо-влак волгыдо тул ора нёлталтым ончыч Илия пророк лүмеш черке ўмбалне ужыныт, варарак гына – атомный станций ўмбалне.

Саде аварий деч вара ятыр ий пуста шогышо ты храмыште 2001 ийыште мый икымше ий служитленам. Приходшо лийын огыл гынат, Юмын литургийым эре эртаренам. Озанлык пашат пеш шуко погынен ыле: чыла төрлаташ, уэмдаш кўлын. Чернобыльыш толшо вахтовик-влак трагедий кечым концерт да арака дене палемденыт. Мый ты шуко 26 апрельым тыште эше икымше гана веле вашлийынам да, сандене кумалынам, а вара малаш возынам.

Мыйын пёрт окнам Припять велыш ончен. Изишыже малenam докан, но теве чылажымат раш ужаш тўнгальым. Энгер велым ош пондашан, ош вургеман шонгыен толеш, кидыштыже – пондо. Серафим Саровскийым палышым – чылт юмогаште ончыктымо гай! Преподобный Серафим ачана окна ваштарешем шогале, ўмбакем тўткын да витарен ончале, пондыж дене кум гана мландым чот перыш, вара Припять велыш савырныш да, черке капка гыч лектын, атомный станций велыш ошкыльо.

Чыла тидым раш ужым, но шкеже тугак вакшышыште кием. Кынелын, тулым чўктышым, пелйўд деч вара 1 шагатат 30 минут. Реактор пудештме жапыс! Теве кузе! Ушыштем тыгай шонымаш волгалте: Господь преподобный Серафимым мыйым помыжалтараш колтен, ты йўдым кумал шогаш кўштен. Атомный катастрофо – тиде «Почмаш» («Апокалипсис или Откровения Иоанна Богослова») книгасе шуко сўрет-шамычын тўнгалтышыже. *«Кумшо суксо пучым пуалтымеке, волгалтарен йўлышў кугу шўдыр кава гыч камвозын. Тудо энгер-влакын кумшо ужашыже да памаш-влак ўмбаке возын. А шўдыржын лўмжў – арымшудо»* (Откр. 8:10-11). Ты кундемыште кумдан шарлыше арымшудым «чернобыльник» маныт. Чернобыль олан лўмжат тышечак лектын.

Святой Возымаште ончыктымо трагедийын тыште лийшашыжым Господь ончылгоч шижтарен: 1976 ий 26 апрельыште, трагедий деч лач лу ий ончыч, ола ўмбалне Юмын Авам ужыныт. Но тунам тидын нерген верысе «Прапор перемоги» («Знамя

победы») газетыште «Выдумки церковников» лўман статьям гына возеныт. Кас велеш ола деке ойыртегалтеш пыл лишемын, пыл ўмбалне улшо ўдырамашын чурийже да вургемже тўрлў тўс дене волгалтын, тидым ятыр ег ужын. Юмын Ава кидеш кормыжтымо кукшо арымшудо аршашым ола ўмбаке кудалтен да, святой пророк Илия лўмеш храм велыш савырнен, тудым кок кидше дене благословитлен. Тидын нерген тунамсе священник Александр Прокопенко ачалан каласеныт. Тудо тыге умылтарен: «Кок кид дене Юмын Ава гына благословитлен кертеш». Кукшо кенгеж лийшашлан тыге кончен манын шоненыт тунам.

А 2001 ийысе ужмашем нерген мый Патриарх Алексей II-лан серышым возенам, коклаштына серыш гоч мутланымаш кок ий наре шуйнен. Мый Дивеевыш миенам, тушто мемнан храмлан преподобный Серафим ачанан мощыжым пуэзыт. Тудо шке духовный корныжым Киевысе святыне-влаклан вуй саваш мийыме гыч тўнгальын, Саровыш каяш благословенийым туштак налын, кызытат Святой Русь мландыште мо ышталтме верч чонжо коржеш.

А ме ынде 26 апрель йўдым кажне гана йўдвошт кумалмашым эртарена, ты аварийыште да шуко лўдыкшым чарен шогалташ полшымышт годым колышо-влакым шарнена. Йўд службо деч вара чыланат станций воктенысе шўгарлаш каена, йўлышў ядерный реакторым йўрташ эн ончыч кўзышў пожарный-влакын шўгарышт пелен панихидым служитлена.

Эше вес историйт őrыктарыше. Белорус кундемыште улшо Красно ялыште радиаций уровень пеш кугу лийын, сандене тушеч чылаштым кусареныт. Тыште шочын-кушшо ик пőrьен Санкт-Петербургыш логалын, священник лийын. Икана мыланем йынгыртен да ойлен: «Мыланем Спасительын ик иконыжо эре омеш конча. Кушто да кузе тудым муаш лиеш, мый тыланет каласем».

Архангел Михаил лўмеш тысе храмыште тудын кочаже служитлен. Эше 1800 ийыште чоңымо пу храмым аварий деч вара чылт толеныт, но кочаже колымыж деч ончыч ик иконом шылтен шуктен. Тудо ынде кажне йўдым уныкажлан кончен да иконом могай пёрт туврашыште муаш лиймым каласен. Тудын умылтарымыж почеш иконом мумо, а Утарышын шинчаже тушеч туге тўткын онча – ик гана ужат гын, курымеш от мондо.

Архангел Михаил лўмеш чоңымо саде храмыште суксо-шамыч служитлымым эн ончыч Чернобыльысе милиций пашаен-шамыч пален налыныт. Дежуритлыше наряд черке гыч пеш сылнын йонгышо муро йўкым колын, окна гыч волгыдо койын. Милиционер-шамыч лўдымшт дене тиде вер гыч вашке кудалыныт. Лыпланымекышт, мўнгеш пўртылыныт – тыште чылажат шып лийын. «Кузе тыге лийын кертеш?» манын йодмыштлан мый тыге умылтаренам:

– Черке историйыште тыгай случай ожнысек шуко лийын. Святитлыме престолым суксо-шамыч тўня пытымеш коден огыт кай. Иктаж амал дене храмым петырат гын, нуно тушто шке служитлат. Да эше храмжат вет нунын вуйлатыше архангел Михаил лўмеш!

**Чернобыльысе Свято-Ильинский храмын
настоятельже архимандрит Сергей**

Кумдан палыме старец Валентин Мордасовлан тиде историйым Псковский районшто илыше Параскева луман чот шонго кова каласкален.

Тудын Димитрий марижже 1916 ийыште вес туням ужын улмаш. Мален колтымекше, тудлан каласеныт: «Тый кызыт колышаш улат». «Мыланем эше ватем ден изи эргымлан полшаш кӱлеш», – манаш тӱчен тудыжо. «Колет гын, тый нуным мондет», – каласеныт, да тудо колен. Вес туняште тудын пелен ончыктен коштыктышо лийын. Мом ужмыжым тудо шке ешыжлан ойлен.

Теве нуно ошма ора деке лишемыныт. Тушто шуко ег йыр шинчен, пужалт пытен, ошмам кажныже йоча семын вес еглан шӱкен. «Илымышт годым нуно опкынланеныт, енгыным поген налыныт, кызыт тидлан верч орланат. Кӱлдымыш лекше поянлыкыштым ошма семын весылан пуынешт, но ынде нимом вашталташ ок лий», – умылтарен тудлан ончыктен коштыктышо.

Умбақырак кайымеқышт, ужыныт: келге лакылаште пытыдымын шуко ег орланен да

ТУНЫКТЕН КАЛАСЫМЕ ШОМАК

Монастырьыште чылашлан икгай кочкышым пуымо нерген чыланат палат. Но үстел коклаште шыпак кочкын шинчымышт годым ик шонго монахлан онгай сӱрет койын: икте совла дене мӱйым кочкеш, весе умшаж деке кинде шултышым намия, а кумшыжо вольык семын шудым пуреш. Шонгыен пеш чот ӱрын да, тиде мом ончыктымым умылтараш Юмым чот сӱрвалаш тунгалын.

Икмыняр жап гыч Господь саде монахлан умылаш полшен: чылаж верчат Юмылан тауштен илыше-влаккан эн проста кочкышат пеш тамлын чучеш. Господь нунылан парентге шӱрыштат мӱйын тамжым шижаш полша. Кӱ Юмым шотлен ила, но южгунамже Тудлан таум ышташ монда гынат, киндын акшым пала да тамжым шижеш. А кӱ эре кычалтылеш, кӱлан эре иктаж-мо ок йӱрӱ, тудлан чапле кочкышыжат шудо гае веле чучеш.

Господь шонгыенлан эше теве мом почын: илышна куан дене темше да волгыдо лийже

«ЛУКСА МЫЙЫМ, ЛУКСА ТЫШЕЧ»

кажныже «Лукса мыйым, лукса тышеч» кычкырен. «Жап эше шуын огыл», – вашештеныт нунылан. Лаке гоч кок вичкыж ломаш киен, но нуно тушеч куштылгын вонченыт.

– Мый колышо ачам ден кок эргым ужнем, – манын Димитрий.

Нуно тенгыз серыш толыныт. Шоло ӱмбалне шогышо ачаже писын лишемын, тӱсшӱ пеш нойышо лийын. Эргыже, чаманен, тудлан кидшым шуялтен, но ачаже каласен: «Эргым, нине кандыра пурентайымешке мыланем серыш лекташ ок лий». Ачажын капше кандыра дене кылдышт пытарыме улмым Димитрий тунам гына ужын. Шоло умбаке ийын каен, а тудо ӱрын йодын:

– Ачамже молан тыге орлана, вет тудо йорловлакан пеш полшен, малаш пуртен, кочкаш пукшен. А ужалтарыше манын: «Тудо Юмын пайрем кечын эре колым кучен да ужален, тидлан кӱра тыгайыш шуын. Йочатым тый кызыт ужын от керт, тыланет эше эр».

Теве нуно чот сылне кугу садыш пуреныт. Тусо моторлыкым йӱратен ончен, кочмо-йӱмӱ нергенат мондет. Райысе тиде верыште ятыр самырык пӱрӱен лийын. «Тылеч ончыч ме шонго-шамычын орланымыштым ужна, а тыште самырык-влак йывыртен илат, нунылан тыште пеш сай улмым вигак палаш лиеш. Кузе тыге?» – ӱрын йодын Димитрий. А весыже умылтарен: «Нине самырык енге сарыште колышо православный христиан улыт, Юмо нерген удам ойлен огытыл, Черкым пагаленыт, сандене тыгай верыште улыт».

Ончыктен коштыктышет тылеч вара Димитрийым поргем тӱрыш намиен шӱкалын, да тудыжо помыжалтын. Лӱдмыж дене кужун тарванен кертын огыл, колышо семынак киен.

Господь, мыланна сулыкнам касарен шукташ жапым пу! Чылаж верчат Юмылан тау!

манын, ме чылаж верчат Юмылан таум ыштен моштышаш улына, тунам кочкышышто веле огыл, илышын тӱрлӱ савыртышыштыже мӱй тамым шижаш тунгалына. Тидын шотышто апостол Павел тыге каласен: «Тугеже, те кочкыда але йӱыда, але мом гына ыштеда, чыла тидым Юмын чапше лӱмеш ыштыза» (1Кор. 10,31).

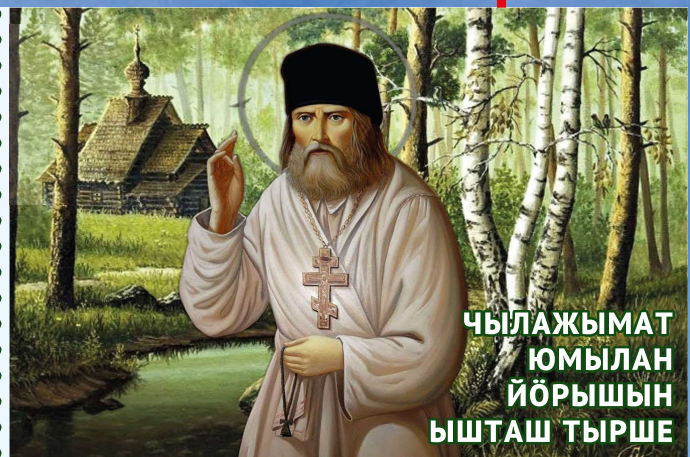

УШАҢ КАЙЫКЛАН МОЛИТВА ПОЛШЕН

Генерал Скобелев шотан ег лийын, Юмылан чот ўшанен, храмыш чўчкыдын коштын, службышто шогаш йўратен. Мўнгыштыжў кужун кумалын, молитвам йўкын лудын.

Икана тудлан военный темым раш почын пуышо шергакан книгама пўлекленйт. Лудын шинчымыж деч вара книгама петыраш монден, ўстембалам тугак коден да службыш каен. Пўртыштыжў Кромка лўман попугайже улмым, тудын иктаж йўнгылыш пашам ыштен кертмыжым йўршын монден. Мўнгў пўртылмекше, чапле книгажым чылт кушкед оптымым ужын да чот шыдешкен. Четлыкыште шинчыше попугайже кузе лектын кертын, кызыт тидын нерген каласен она керт, но мо лийын – тудо лийын. Генерал сыренат, кармым шельштме арверым руалтен, уло йўкын кычкырен, йўратыме кайыкшым поктылаш тўнгалын. Чоя попугайже шкаф шенгек шылын да шыпланен, кугу ората шенгеч тудым нигузеат луктын керташ лийын огыл. Генералын шыдыже тугак шолын, кайыкын лекмыжым вучен шукташ манын, тудо шкаф ваштареш шинчын, «пленникше» кужун ок чыте, садак шке кумылын лектеш, шонен.

Пел шагат наре эртымек, генералын шўмжў чучгына кырымым чарнен огыл – вет шкаф шенгелне шинчыше попугай Иисусын молитважым лудаш тўнгалын: *«Господь Иисус Христос, Юмын Эрге, серлаге мыйым, сулыканым»*. Илышыштыже шуко ужшо генерал чот ўрын: Кромка молитван мутшым веле огыл сайын шарнен, а чылажымат туге чот сўрвален йодмо интонаций дене ойлен, чонетымак тарватен. Святой молитвам тыге тыршен лудмыжым колыштын, Скобелев шкенжым ыреслен, икмыняр жап йўк лукде шинчен. Генералын шўмжў пушкыдемын, кумылжо тодылалтын, пераш ямдылыме арвержат малыше кидше гыч камвозын. Тудо шортын колтен да кычкыралын: *«Йўра, сулыкан, лек, сулыкет касарыме, тый проститлыме улат»*. Ушан кайык икмыняр жап гыч тудын вачыштыже шинчен да икунан вычиматен.

ЧЫЛАЖЫМАТ ЮМЫЛАН ЙЎРЫШЫН ЫШТАШ ТЫРШЕ

Господь Юмылан уло чон дене служитлаш шонет гын, Юмым эре шарне да Иисус Христослан чарныде кумал. Ушыштет *«Господь Иисус Христос, Юмын Эрге, мыйым, языканым, серлаге»* молитва лийшаш. Кечывал деч вара ты молитваш изирак ешартышым пурташ лиеш: *«Господь Иисус Христос, Юмын Эрге, Шке Аватын кумалмыж дене, мыйым, языканым, серлаге»*. Юмын Авам Шкенжым сўрвалаш лиеш: *«Юмым Шочыктышо Эн Святой Ўдыр, мемнам утаре»*, але Суксын саламлымашыжым ятыр гана ойлаш: *«Юмым Шочыктышо Ўдыр, йывырте...»* (*Богородице Дево, радуйся...*).

Тыгай упражнениым шуктен, шкендым уш шаланыме да оккўлым шонымо деч кучен кертат, совестьын ласкалыкшым арален кодет, тыге Юмо деке лишемат да Тудын дене ушнет. Вет святой Исаак Сирин пеш шукертак каласен: *«Чарныде кумалме деч посна Юмо деке лишемаш ок лий»*. Молитван кўлешлыкше да чот шерге улмыж нерген святой Иоанн Златоуст раш каласен: *«Молитва – куатле саркурал, пытыдыме поянлык, толын пурымо шып вер, ласкалыкын рўдыжў, шуко порылыкын вожио, негызише да аваже»*.

Черкыште кугу тўткыш дене кумалнет гын, шинчам кумен шого. Ноет але омо пызыраш тўнгалеш гын, тунам шинчам поч, икмыняр жап юмогам да тудын ончылно йўлышў сортам ончо. Молитвам лудмет годым ушет весым шонаш тўнгалеш гын, Господь Юмо ончылно чот ўнгышем да прощениым йод: *«Господь, проститле, вет мый мут да паша дене, шонымаш да чыла шижмашем дене сулыкыш пуренам»*.

Молитвам лудмо годым ушым кучаш тыршыман, вет вес шонымашым диавол пуа, айдеме чоным алгаштара, Юмо нерген шонымо да Юмым йўратыме деч коранда. Святой Макарий тыгак ойлен: *«Тиде чылажат осал шўлышын тыршымыж дене лиеш, тудо мемнам Юмым шарныме, Тудын деч лўдмў да Тудым йўратыме деч коранда»*.

Кунам молитваште уш ден шўм ваш кылдалтыт, а чон шижмаш ласка, тунам шўм духовный шокшо дене ыра, тушто Христосын волгыдыжо волгалтеш, айдемын кўргыжым тыныс да куан тема. Чыла верчат Господьлан тауштен, ме шкенам Тудын эрыкшылан пуышаш улына. Тыгак уло шонымашнам, мут ден пашанам Тудлан кондышаш улына, чылажымат Тудлан йўрышын ышташ тыршыман.

Ковровын епископшо, священноисповедник Афанасий (Сахаров Сергей Григорьевич) пеш неле илыш корным эртен. Шкенжын шотлен лукмыж почеш, чылаже тудо 21 ият 11 тылзе да 12 кече тюрьма ден ссылкылаште лийын. Христосым, Православный Черкым да Руш мландым чот йоратымыже чыла ойгым сенгаш полшен.

Ончыкылык владыка 1887 ий 2 июльышто Суздальыште шочын. Владимир олаште илыше 61 ияш ачаже надворный советник лийын, а Матрона аваже грамотым палыдыме кресаньык ўдыр улмаш, туге гынат ешыште ваш умылымаш да йоратымаш озаланен. Иочалан лўмым ойыраш манын, ачаже кагаз ластыклар Николай чудотворецын, Александр Невскийын да Сергей Радонежскийын лўмыштым возен да шочшыжлан конден. Аза преподобный Сергейын лўмжым возыман кагазым руалтен, сандене тудлан тиде лўмымак пуэныт. Ачаже пеш поро айдеме улмаш, пытартыш погыжым еглан пуаш ямде улмыжлан пелашыже южгунам шылтален, а тудо ойлен: «Кызыт мый еглан полшем, кунам эргына нужнаш логалеш, тудлан весе-шамыч полшат».

Иочан ик ият пелаш улмыж годым ачаже колен. Матрона Андреевна шочшыжым ончен кушташ уло вий-куатшым пуэн, илен-толын священник лийже манын шонен. Сергей изинек черкыш коштын, кужу службо тудлан пеш келшен, молитвам шуко лудын. «Кушкын шуам гын, архиерей лиям», – манын. Иоча жапше ўдырамаш-шамыч коклаште эртен, сандене ургаш да тўрлаш тунемын, варажым архиерей облаченийымат шкаланже шке урген. Рвезе ончыч Шуйысо духовный училищыште тунемын, 12 ияшак алтарьыште польшкален. Владимирысе духовный семинарий деч вара, 1912 ийыште, Москосо духовный академиям богословий кандидат степень дене тунем лектын.

Юмо тиде рвезылан тўрлў мастарлыкым пуэн. Духовный училищыште тунеммыж годымак Юмын Аван Шуйско-Смоленский иконыжлан литургический гимным – тропарьым – возен. Владимирысе архиепископ Николай (Налимов) тудлан кугун пагалыме икымше духовный туныктышо лийын. Владыкын службылаштыже

РУШ МЛАНДЫШТЕ ВОЛГАЛТШЕ СВЯТОЙ-ШАМЫЧ КОКЛАШТЕ

Сергей чтец сомылым шуктен. Икана кувшиныш вўдым темаш монден, службо годым тидым ужын да чот лўдын. Владыка, шўрын ончалде, пуйто вўд денак «мушкылтын», уда шомакым каласен огыл, а самырык еглан тиде ўмырешлан порылык урок лийын. Кокымшо поро туныктышыжо – епископ Феодор (Поздеевский), Москосо духовный академиям ректоржо – лийын. Тунемшыжлан тудо Афанасий лўм дене монахыш ўп пўчмў йўлам шуктен, иеродиакон да иеромонах санышкат шкеак шогалтен.

Икмыняр тылзе Полтавысе духовный семинарийыште туныктымек, Владимир олесе шочмо семинарийыш иеромонах Афанасий ученый-богослов семын пўртылын. Епархий советыш пуртен, тыште тудлан приходлаште проповедьым лудаш да Успенский соборышто туныктымо пашам вияндаш ўшаненыт. Революций деч вара Россиясе чыла гаяк пўрєен монастырьла гыч Троице-Сергиев лаврыште эртыше съездыш делегат-шамычым колтеныт. Руш Черкысе Поместный Соборын членжылан сайлыме иеромонах Афанасий тушто богослужебный паша пўлкаште тыршен да Руш мландыште волгалтше чыла святойым шарныме кечым уэмдыме йодышым тарватен да сайын шукташ полшен. Шымле ий ончыч нунын ямдылен кодымо пайрем службо радам денак 1988 ийыште, Руш православный Черкын 1000 ийжым кумдан палемдыме годым, кумалыныт.

Религий ваштареш кучедалме компаний тўналмек, святой-шамычым мыскылаш манын, мощыштым калык ончыкчаран лукташ тўналыныт, 1919 ийыште Владимир олаштат тидым ышташ шоненыт. Святой-влакын мощыштым Успенский соборысо ўстембаке луктын пыштеныт. Юмын эрыкше почеш ты кечын иеромонах Афанасий ден псаломщик Александр Потапов дежуритленыт. Храм омсам почмек, калык тушко вўд толкын семын пурен, а иеромонах Афанасий кугу йўкын каласен: *«Мемнан Юмына моктым лийже, кызытат, керек-кунамат, курым-курым мучкак»*, а вашеш «Аминь» йонген. Тыге Владимир кундемсе святой-шамычлан молебен тўналын: шкеныштым ыреслен, сортам чўктен, ег-шамыч сукалтен кумалыныт, мощым пагален шупшалын, луктын пыштыме святынным чот чапландареныт.

Икмыняр жап гыч иеромонах Афанасийым архимандрит саныш шогалтеныт да Боголюбовысо да Юмын Аван Шочмыж лўмеш Владимирысе монастырьлаште наместник лияш ўшаненыт, а 1921 ий 10 июльышто Ковровын епископшо, Владимирысе епархийын викарыйжылан шогалтеныт. Хиротоний деч ончыч ГПУ-шко ўжыктеныт, тўрлў семын лўдыктылыныт, но сєген кертын огытыл. Россиясе Черкыште тунам шелалтмаш тўналын. Патриарх Тихон деч корангше раскольник-шамычын «обновленчество» шояшт ваштареш

святитель Афанасий чот шоген, нунын руалтен налме черкылам пörтылтымек, уэш святитлен.

Шым тылзе гыч владыкым икымше гана арестоватленыт. Тюрьмаште улмыжым тудо куш-тылго верлан шотлен, «обновленец-шамычын эпидемийышт деч изолятор» манын. Владимир да Моско олесе, Зырян да Туруханск кундемласе тюрьмалам, Соловецк, Беломор-Балтийысе, Онежысе, Кемерово областысе да Мордовийысе лагерьлаште орланен, ик вереже шондан эрыкташ шке кумылын каен, «Лавыраже ок пиж» манын, уло чон дене кумал кошташ йöным муын.

Кеч-могай нелылыкым владыка ласка кумылын чытен, шкенжым икшырымын кучен. Шучкын орландарымышт деч вара камерыш пörтылмек, тыште улшо-шамычлан ойлен: *«Айста кумалына, Юым моктена!» «Господьын лүмжым моктыза»* манын, эн ончыч мураш тўнгалын. Ик вере тудо инкассатор пашам шуктен, мешак дене кондымо оксам пуэдымыж годым рецидивист-шамыч тулым йöртеныт да вич тўжем тентем шолыштыныт, а йолажым тудлан ыштеныт. Туткар гыч утараш манын, йолташыже-шамыч перевод дене оксам колтеденыт. Соловкиште улмыж годым тудым тиф чер авалтен, Юмо полшымо дене тидымат сетен. Лагерьыште пенгыде пўтым кучен, шке семын службым эртарен, черле-шамычым ончаш полшен, святой-шамычын кагаз юмогаштым шер дене сöрастарен.

Беломор-Балтийысе лагерьыште 1940 ийысе Рошто пайрем нерген тыге возен: *«Шочшо Христосым чапландарен, йўдым пайрем службым эртарышым, пайрем тропарь ден кондакым мурен, ушем дене лышылем-шамычын шўгарышт воктене, ылыше-влакын кельйыштышт лийым, чылаштым пайрем дене саламлышым, кажныжлан мо күлешым йодым. Пуйто святой Русь мучко коштым, эн ончыч ача-аван шочмо верлаште, вара Петушки поселкышто да Владимир олаште, тыгак Моско, Ковров, Боголюбово, Собинке, Орехово, Сергиев Посад, Романов-Борисоглебск, Ярославль, Рыбинск, Питер олалаште, ссылкыште лийме Кемь, Усть-Сысольск, Туруханск, Енисейск, Красноярск – чылажат шинча ончылнем эртышт».*

Тыге 50 ийым эртыше черле ен чылашт верч йўдвошт кумалын, а шкенжым тунам шўм чер орландарен, шўлен кертын огыл, неле пырням кечыгут грузитлыме верыш эр-кас вич ментгым йолын коштын. Тунам священнослужитель-шамычын ўпыштым южо лагерьыште виеш тўредыныт, черке книгаг поген налыныт, а кушто гын пелен кучаш пуэныт. Теве иеромонах Иерак (Бочаров) 1944 ийыште Мариинск лагерьыш мийымыж годым тыгай сўретым ужын: «Омса почылто, тамак шикш коклаште мат шокта, блатной-шамыч домино дене «казатагала»

модыт. Мыланем ончыктымо верыш кайымым годым ўлыл нарыште владыка Афанасий кумал шинча ыле. Мый денем саламлалте да книгаг кучыктыш. *«Тиде тропарьым тыгай глас дене тўнгал»*, – мане. Владыка дене пырля служитлыме годым чыла тургыжланымашем шулыш».

Святительын пытартыш срокшо 1951 ий 9 ноябрьыште пытен гынат, Мордовийыште Потьма станцийысе инвалид пörтыштö 1955 ий 7 март марте кученыт, туштат лагерьысе гаяк режим лийын. Ярославль область Тутаево олаште икмыняр жап илымекше, тудым Владимир область Петушки поселкыш конденыт. Владыка Афанасий тыште йöратыме пашажым шуен, Черке службышто кучылташ муру-влакым возен. Эше 1941 ий августышто тудо «Молебное пение об Отечестве», петырымаште улмо тўрлö ийлаште «О сущих в скорбях и различных обстоятельствах», «О врагах, ненавидящих и обидящих нас», «О сущих в темницах и заточении», «Благодарение о получении милостины», «О прекращении войн и о мире всего мира» да моло молебным возен.

Владыка нигöлан да нимолан öпкелен огыл, кажныжым порын вашлийын, кертмыж семын полшен. Ик ийыште 800 наре серышым налын да поро вашмутым пуаш тыршен, эрыкыште улмыж годым Рошто да Кугече пайремлан 40 наре посылкым колтен. Ен-шамычын чонышт могай улмым тора гычак пален. Тудо ойлен: *«Мастарлыкет дене ит кугешне, тиде Юмын пöлек. Юмылан ўшане, сулык верч öкынö, молитвам луд да поро пашам ыште – утаралтмашын негызше тыште».* Петушкиште тудлан архиерей облачений дене служитлаш пуэн огытыл, сандене шке пачерыштыже служитлен. Троице-Сергиев лаврыште Патриарх Алексей (Симанский) дене икмыняр гана пырля служитлымыже кугу куаным конден. Евхаристий канон годым икана шонго владыка алтарь гыч да мөнгеш алтарьыш кўварыш логалде каен, тудым пуйто юж толкын коштыктен.

Владыка 1962 ий август гыч чеверласыме жап лишемме нерген ойлаш тўнгалын да 28 октябрьыште шыпак колен. Икмыняр кече ончыч Лавре гыч наместник архимандрит Пименын, благочинный архимандрит Феодорит да духовникше игумен Кириллын толмыштлан владыка чот куанен. Колымыж деч кок кече ончыч пытартыш гана каласен: *«Тендам чыладам молитва утара!» Вара ойлен кертын огылат, леведышешыже кидше дене возен: «Господь, утаре!»* Тыге тудо Руш мландыште волгалтше да тудын чот йöратыме святойжо-шамыч коклашке вончен.

Шуко фактым иеромонах Серафимын (Катышевын) «Петушки обетованные» книгагсе «Владыка» ойлымашыж гыч налме

ЭРГЫМ, ПРОСТИТЛЕ МЫЙЫМ!

Ўдырамаш эргым шкет куштен. Йочажын идалыкаш улмыж годым марийже дене ойырлен. Тидлан латкум ият эртен. Ынде шкеже 34, а эргыже 14 ияш лийыныт. Да, жап писын эрта.

Но пытартыш ийлаже шкет авалан тамыкыш савырненыт. Эргыже ой колыштмым йоршеш чарнен. Визымше класс марте эше сайын тунемын, а вараже «кумытан», «кокытан» отметке-влакым кондедаш тунгалын. «Кеч 9-ше классым тунем лекше да могай-гынат специальностьым налын кертше ыле», – шонен ўдырамаш. Тудым чўкыдын школыш ўжыктеныт, Володяжым вурсеныт, шўкшын тунеммыже, шкем школышто удан кучымыж нерген ойленит. Тыгай погынамашла деч вара ава чот сырыше мўнгў пўртылын да, эргыжлан мом шонымыжым луктын оптен. А Володя, аважым санга йымачше ончалын, шып колышт шинчен. Но нимогай вашталтыш лийын огыл: тугак шўкшын тунемын, сурт сомылкамат ышташ полшен огыл.

Ик кечын ава паша гыч толын пурен, а пачерыште чыла тугакак. Вет эрдене гына пеш пенгыдын кўштен коденыс: «Школ гыч пўртылмекет, пачер кўргым эрыкте!» Уке вет, кумылдымын шкеак эрыкташ пижын. Но мо тыгай? Хрусталь вазыже уке? Тудым студент улмыж годым йолташ ўдыржў-влак шочмо кечыжлан пўлекленыт ыле. Сурт-печысе эн шергакан арвер! Ўдырамашын йыжынгжат каен колтен, диваныш лоптырдик волен шинчын. Эргыже нангаен? Ужален? Ушыш иктыже весыж деч шучкырак кўлеш-оккўл шонымаш-влак пуреныт. Чын, шукерте огыл тудо Володям ала-могай палыдыме рвезе-влак коклаште ужын. Кўмыт лиймым пален налаш тыршымыжлан эргыже, «Тыйын пашатат уке» маншын ончалын, ала-мом умылаш лийдымын вашештен. «Нуно наркоман-влак улытыс!» – вуйышкыжо иктешлымаш толын пернен. Мом ышташ? Вазым нунак лукташ кўштеныт, моло огыл. Шкеже тыгайым шонен огеш му ыле. А трук тудо пырля-пырля аярым шупшаш тўнгалын? Але?..

Ўдырамаш уремыш куржын лектын. Но пычкемышыште эргым кушто муат? «Шке титакан улам! Шке! – шинчавўдшў ташлен каен. – Тудлан ласкан илашыже эрыкым ом пуыс, эсогыл эрдене ўмбакаже кычкырен кынелтем!

А кастене? Чарныде вурсем, чарныде кычкырем! Э-э, Юмыжат! Могай ава тылат логалын, эргым, шўмбелем?»

Пўртылмек, эргыжым вучышыла, пачержым сайынак эрыкташ пижын. Холодильникым ўштедымыж годым холодильник шенгелне кагаз вўдылка кийымым ужын. Шупшын луктын, а тушто – вазе пудырго! Ава адак шорташ тўнгалын, но ты гана куан шинчавўд йоген. Тугеже Володя вазым нигуш нангаен огыл! Пудыртен да шылтен, а ынде, мўнгў толаш лўдын.

Трук ўдырамаш кўэмалт шогалын, шкенжым ўрдыж гыч ужын: тебе тудо вазе пудыртымо нерген пален налын да уло шыдыж дене эргыже ўмбак кержалтын... Ну, конешне, лўдын! Кўн тыгай ава деке пўртылмыжў шуэш?!

Володя пелйўд шушаш дене толын. Ава эргыж дек куржын миен ўндалын: «Кушто але марте коштыч, эргым? Кылмен пытышыч вет?» Шўргыж гыч шупшалын: «Мий кидетым муш. Мый йўратыме кочкышетым ямдыленам». Володя, нимом умылыде, ўрын шогалын.

Пўлемыште ару, йырваш чылажат йылгыжмыла веле коеш. Володя ўстел коклаш шинчын, но кочкыш деке тўкнен огыл. «Коч, эргым», – аван ныжыл йўкшў шоктен. Пытартыш гана тыге ласкан аваже кунам туддене мутланен, огешат шарне.

– Мый вазым пудыртенам, – чытырналтше йўк дене пелештен тудо.

– Палем, эргым. Нимат огыл, кунам гынат тудо пудыргышаш ыле.

Аван тыге вашештымыжлан эрге шортын колтен.

– Проститле мыйым, эргым, эре тыйым вурсем, ўмбакет кычкырем. Ом умыло, ом уж шонет мо? Кок пашаште ыштем гынат, йолташет-влак гаяк ни чиктен, ни пукшен ом керт. Бухгалтер пашамым эсогыл тебе мўнгў нумалам, тунаре шуко. Проститле, тетла нигунам тыйым ом вурсо, – эргыжым вачыж гыч ўндак кучен шортын ава.

Эрдене Володя шке кыненыт. Тудым школыш ужатымыж годым ава илышыштыже икымше гана «Иктаж-мом адак ыштет гын, пуэм мый тылат» манын огыл, а «Кас марте, эргым» манын, шўргыж гыч шупшал ужатен. Кастене толмашешыже Володя пўрт кўргымат эрыктен, паренгым шолтен ямдылен. Тиддеч вара ўдырамаш шкаланже шке чарен: эргыж деч школ, отметке нерген тетла йодышташ огыл!

Шошым Володя луымшо классыш тунемаш вончаш кумылан улмыж нерген увертарен. «Эргымым луымшо классыш налыт гын, тугеже тудо сайын тунемеш», – куанен ава. А эн ушеш кодшо кечыже тебе могай лийын. Кас кочкышым ыштымек, молгунамсе семынак ўдырамаш бухгалтер счет-влакым ончыланже шарен оптен. Володя пеленже шинчын, шотлаш полшаш тўнгалын. Ик шагат тыге тыршымек, вуйжым аважын вачымбакаже пыштен. Изиж годымат чўкыдын тыге аваже пелен шинчен, тудын пашам пытарымыжым вучен ярнен, вуйжым кидышкыже пыштен мален колтен. Ўдырамашын куанымыж дене эсогыл шўлышгорныжо петырныме гай лийын: тудо эргыжым пўртылтен кертын!

Надежда ДАЙГОРОВА

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23/30	24/31	25	26	27	28	29

▲ - пища с растит. маслом
 ▲ - пища без растительного масла
 ✕ - разрешение на рыбу
 🍖 - скоромная пища без мяса
 🍷 - разрешение на икру
 🍷 - разрешение на вино
 ✕ - воздержание от пищи
 🗓 - сплошные седмицы
 🗓 - постные дни
 🗓 - особое поминовение усопших

2 - Смоленскысе благоверный князь Феодор да тудын Давид ден Константин эргыж-влакын кечышт.

3 - Черниговысе орланыше исповедник-влакын, Михаил ден тудын боляринже Феодорын, кечышт.

4 - Святитель Димитрий Ростовскийын кечыже.

6 - Москосо святитель Иннокентийын кечыже.

8 - Преподобный Сергей Радонежскийын кечыже.

ОКТАБРЬ. ЧЕРКЕ ПАЙРЕМ

9 - Апостол да евангелист Иоанн Богословын да Моско ден уло Российын патриархше святитель Тихонын кечышт.

10 - Священномученик Петр Крутицкийын кечыже.

11 - Радонежысе преподобный Кирилл ден Мария схимонах-влакын да Юмылан йорышö кугу княгиня Елисаветан кечышт.

13 - Святитель Михаилын, Киевцысе икымше митрополитын, кечыже.

14 - Юмым Шочыктышо Эн Святой Аван Леведмыже лумеш пайрем.

15 - Праведный воин Феодор Ушаковын кечыже.

17 - Гурий Казанский ден Варсонофий Тверской святитель-влакын кечышт. Озангысе святой-влакын погынышт.

18 - Москосо святитель-влакын кечышт.

19 - Апостол Фоман кечыже.

21 - Вятский святой-влакын погынышт.

22 - Тунямбалысе 7-ше Погынышто лийше святой ача-влакын кечышт. Апостол Иаков Алфеевын кечыже.

23 - Оптинысе преподобный Амвросийын кечыже.

26 - Юмын Аван Иверский иконыжын кечыже.

28 - Дмитриевский поминка. Ковровысе святитель Афанасий исповедникын кечыже.

29 - Святитель Иоанн Тобольскийын кечыже.

30 - Марий кундемцысе священномученик Анатолий Ивановскийын кечыже.

31 - Апостол да евангелист Лукан кечыже.

Тиде öрыктарыше сүрет Челябинск кундемцысе Миасс олаште лийын.

Оласе Благовещенский храмын настоятельже протоиерей Юлий Кустанов 2012 ий 8 октябрыште, преподобный Сергей Радонежскийын кечынже, Юмын литургийым служитлен. Службым мучашлымек, молгунамсе семынак прихожан-влаклан проповедьым ойлен. Юлий ача мо служитлаш тунгалын, тудо жап годсекак

«БАТЮШКА, ТЫЙЫМ ЮМО ШКЕЖАК УТАРЕН!»

проповедьым эреак амвонышто шоген ойлен, но ты кечын илышыштыже икымше гана тудо амвон гыч волен, черке покшелне шогышо Сергей Радонежскийын юмонаж деке лишемын. «Пуйто ала-кõ кидем гыч кучен вуден наггайыш», - ойлен тудо варажым.

А лач тиде жапыште черке воктенысе нõлталт шогышо корно дене йушõ кок пõртен кугу скорость дене кудалын. Рульыштым савырал шуктен огытылат, машинашт уло вий дене черке пырдыжыш миен керылтын, да вошт шүтен пурен. Сүмырлышõ пырдыж пырня лач амвоныш чонгештен. Священник тиде верыште шога гын, але чот сусырга, але илыш дене чеверласа ыле. Но öрмаш: черке көргыштõ нигõ нимо лийын огыл, йушõ-влакат сусырген огытыл.

Прихожан-влак ик йук дене ойленыт: **«Батюшка, тыйым Юмо Шкежак утарен!»**

«ШҮМ-ЧОН ИЗОЛЫК» МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ЖУРНАЛ

Учредитель: "Рус Православный Церкын Йошкар-Оласе да Марий Элысе епархийже (Московский Патриархат)" религиозный организаций.

Журнал зарегистрирован Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Республике Марий Эл, свидетельство о регистрации ПИ № ТУ 12-0164 от 12 декабря 2013 года.

Тираж: 1500 экз. Формат - А-4-12. Заказ №

Журнал легке жап - 02.10.2023 ий.

От - знак информационной продукции согласно ФЗ от 29.12.2010 г. №436-ФЗ.

Журналым редакцийыште погымо да верстатлыме, «Стринг» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Адресше: 424000, Марий Эл, Йошкар-Ола, Строитель урем, 95, 101А корпус, 12-12А пõлем.

Редакцийын да издательнын адресышт: 424000, Йошкар-Ола, Вознесенский урем, 81, 224-ше пõлем.

Тел.: (88362) 45-39-54.

E-mail: marlagazet@mail.ru

Тун редактор: Н.В. Чузаев (протоиерей).

Редакционный совет: И.А. Сапаев, Д.В. Смирнов,

А.Н. Таныгина, А.П. Чемекова, А.В. Эманова.

Компьютер дене келыштарыше: Д.В. Смирнов.

Ак - кутырен келшыме почеш. Авторын да редакцийын шонымашышт түрлõ лийын кертыт. Серыш-влак мõнгеш огыт колталт.

РЕДАКЦИЙ ЙОДЕШ: ЖУРНАЛЫМ ШАЛА КЫШКЫЛТАШ ОГЫЛ. ЛУДЫНАТ - ВЕСЫЛАН ПУ!

? Поро кече. Тыгай йодышем уло. Пытар-тыш жапыште мый эр-кас молитвам лудаш тўнгалынам. Но лудмем годым, шижам, ушем дене вес вере «чонгештем». Шекланен шуктем да, угыч тиде верымак лудам. Мом мыланем ышташ, кузе шкемым туныктен шукташ? Йодам, лўмем журналыштыда ида ончыкто.

Кечет поро лийже, пагалыме лудшына. Эрдене да кастене Юмылан кумалаш кўлешак. А тебе шкем молитвам лудаш кузе туныкташ кўлмў шотышто святительна Иоанн Златоуст пеш чын ойлен коден: «Молитвам лудмо годым Кў дене мутланыметым палет да шарнет гын, уш-акылет пенгыде лиеш, весе нерген шонаш ок тўнал. Лудмо молитватым тый шкеже от кол да от умыло гын, Юмыжо кузе колшаш?»

? Вашештыза, пожалуйста, мўнгышто шикшыктыме ладан деч кодшыжым куш чыкаш? Тудым кудалташ лиеш мо?

Ладан деч кодшым черкыш конден кертыда. Тыште лўмын кельштарыме атыш пыштен йўлалтат. Адакше йогышо вўдыш (эnergy) кудалташ лиеш.

КУАНЕН ЧИЯЛТЕНА

ПЎРТЎСАТ ШОРТЕШ

Шыже кече – ночно жап,
Тольык пеш кугу азап:
Кушко эрге чылт Анар,
Но тўнгалын шучко сар!
Пўртўсат пырля шортеш,
Эр годсек шыжа возеш.
Аван чонжо чот коржеш,
Ўпшат койын ошемеш.
Ойгым кузе чытыман?
Ешым, элым аралыман.
Юмылан лач ик ўшан,
Тудлан йўршў чот лийман.
Шинчавўд-памаш йоген,
Ава эргым ужатен:
– Сугынем лиеш тыгае:
Шочмо элым чот арале!

«Пырче» рушарня школ,
Морко район